

BÀI TUYÊN TRUYỀN KỶ NIỆM 80 NĂM NGÀY LƯU TRỮ VIỆT NAM

Ngày 03/01 hàng năm đã trở thành dấu mốc quan trọng đối với ngành Lưu trữ Việt Nam. Đây là dịp để chúng ta nhìn lại chặng đường phát triển và tôn vinh những đóng góp thầm lặng của cán bộ làm công tác lưu trữ trong việc gìn giữ ký ức lịch sử, phục vụ nghiên cứu và phát triển đất nước.

Ngày mừng 02 tháng 9 năm 1945 Chủ tịch Hồ Chí Minh đọc bản Tuyên ngôn độc lập khai sinh ra Nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa nay là Nước Cộng hòa Xã hội Chủ nghĩa Việt Nam. Ngay từ ngày đầu ra đời, Chính phủ lâm thời nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa đã có sự quan tâm đặc biệt đến công tác lưu trữ. Ngày 08 tháng 9 năm 1945, Chính phủ đã thành lập và bổ nhiệm người đứng đầu Nha Lưu trữ Công văn và Thư viện toàn quốc thuộc Quốc gia Giáo dục.

Sau khi giành chính quyền, một hiện tượng phổ biến xảy ra ở các công sở là hồ sơ, tài liệu của chế độ cũ để lại đã bị tùy tiện tiêu hủy hoặc đem bán. Vì vậy, ngày 03/01/1946, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã ký Thông đạt số 1-C/VP gửi các ông Bộ trưởng của Chính phủ lâm thời.

TRUNG TÂM LƯU TRỮ QUỐC GIA III

Số 1-3/VP

THÔNG ĐẠT

Hà-nội, ngày 3 tháng I năm 1946

CHỦ TỊCH CHÍNH PHỦ LÂM THỜI
Việt Nam Dân Chủ Cộng Hòa

gửi các ông BỘ TRƯỞNG

Xét rằng một vài công sở đã tự tiện hủy bỏ hay bán các công văn và hồ sơ cũ. Hành động ấy có tính cách phá hoại, vì sẽ làm mất những tài liệu có giá trị đặc biệt về phương diện kiến thiết quốc gia.

Vậy yêu cầu các ông Bộ Trưởng ban chỉ thị cho nhân viên các sở phải gìn giữ tất cả các công văn, tài liệu và các giấy tờ không được hủy những công văn, tài liệu ấy nếu không có lệnh trên rõ rệt cho phép hủy bỏ.

Xin nhắc rằng những hồ sơ công văn không cần dùng sau này sẽ phải gửi về nhưng sẽ lưu trữ công văn thuộc bộ quốc gia giao cho cơ quan tương ứng.

Nhưng viên chức không tuân lệnh này sẽ bị nghiêm trị ./.

Ký tên : HỒ CHÍ MINH

S A O L U C

gửi ông Giám đốc Tài Chính
Hà-nội

Hà-nội, ngày 9 tháng I năm 1946

T.L. BỘ TRƯỞNG BỘ TÀI CHÍNH

Thông đạt 1-C/VP ngày 03/01/1946 của Chủ tịch Hồ Chí Minh.

Nguồn: Sưu tầm

Thông đạt nêu rõ: “Xét rằng một vài công sở đã tự tiện hủy bỏ hay bán các công văn và hồ sơ cũ. Hành động ấy có tính cách phá hoại, vì sẽ làm mất những tài liệu có giá trị đặc biệt về phương diện kiến thiết quốc gia. Vậy yêu cầu các ông Bộ

trưởng ban chỉ thị cho nhân viên các sở phải gìn giữ tất cả các công văn, tài liệu và cấm không được hủy những công văn, tài liệu ấy nếu không có lệnh trên rõ rệt cho phép hủy bỏ. Xin nhắc rằng những hồ sơ hoặc công văn không cần dùng sau này sẽ phải gửi về những sở lưu trữ công văn thuộc Bộ quốc gia Giáo dục tàng trữ. Những viên chức không tuân lệnh này sẽ bị nghiêm trị”.

Thông đạt của Chủ tịch Hồ Chí Minh là văn kiện chỉ đạo đầu tiên hết sức quan trọng của Nhà nước ta về công tác lưu trữ. Văn kiện đó đã góp phần ngăn chặn tình trạng tùy tiện tiêu hủy hồ sơ tài liệu trong các cơ quan nhà nước, góp phần nâng cao nhận thức của cán bộ và nhân dân ta về ý nghĩa, tầm quan trọng của tài liệu lưu trữ. Vì vậy, Thông đạt thực sự là một văn kiện có giá trị cao về mặt lý luận và thực tiễn trong sự nghiệp xây dựng, phát triển công tác lưu trữ ở nước ta.

Ngày 04/9/1962, Hội đồng Chính phủ đã ban hành Nghị định số 102-CP về việc thành lập Cục Lưu trữ trực thuộc Phủ Thủ tướng. Đây là cơ quan có chức năng giúp Nhà nước quản lý tập trung, thống nhất công tác lưu trữ và thực hiện nhiệm vụ tham mưu cho Nhà nước trong việc ban hành các chế độ, quy định về công tác lưu trữ... Việc thành lập Cục Lưu trữ - cơ quan quản lý toàn quốc về công tác lưu trữ - đã khẳng định một bước tiến quan trọng về xây dựng tổ chức của ngành lưu trữ Việt Nam. Từ đây, nước ta có một cơ quan quản lý cao nhất về công tác lưu trữ, tạo điều kiện xây dựng ngành lưu trữ nước ta với hệ thống tổ chức và đội ngũ cán bộ, hệ thống các văn bản pháp lý và cơ sở lý luận khoa học nghiệp vụ ngày càng hoàn chỉnh hơn.

Đồng thời Pháp lệnh Bảo vệ tài liệu lưu trữ quốc gia được Chủ tịch Hội đồng Nhà nước nước CHXHCN Việt Nam ký Lệnh công bố vào ngày 11/12/1982. Lần đầu tiên trong lịch sử, công tác lưu trữ Việt Nam, những quan điểm và nguyên tắc chỉ đạo chủ yếu của Đảng, Nhà nước đã được thể chế hóa bằng một văn bản pháp luật, trong đó đã quy định những vấn đề cơ bản nhất về tổ chức, quản lý tài liệu lưu trữ và công tác lưu trữ. Pháp lệnh ra đời cũng khẳng định sự quan tâm sâu sắc của Đảng và Nhà nước ta đối với công tác lưu trữ; đánh dấu một bước tiến vượt bậc của ngành lưu trữ trong lĩnh vực xây dựng pháp luật lưu trữ và tổng kết các vấn đề lý luận, thực tiễn trong công tác lưu trữ ở Việt Nam.

Nhằm giáo dục truyền thống của ngành Lưu trữ Việt Nam, nâng cao nhận thức, tinh thần trách nhiệm của những người làm công tác lưu trữ và của toàn xã hội trong việc bảo vệ, phát huy giá trị tài liệu lưu trữ, phục vụ cho sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc; động viên phong trào thi đua lao động, nâng cao ý thức kỷ luật và đạo đức nghề nghiệp của đội ngũ công chức, viên chức trong ngành Lưu trữ, năm 2006, Cục Văn thư và Lưu trữ nhà nước đã thành lập một Ban nghiên cứu đề lựa

chọn, đề xuất với Thủ tướng Chính phủ quyết định ngày Lưu trữ Việt Nam. Vào thời điểm bấy giờ, để lựa chọn được tên gọi, ngày, sự kiện làm Ngày truyền thống của ngành Lưu trữ Việt Nam là một vấn đề không hề dễ dàng, cần phải bàn bạc kỹ lưỡng, thống nhất trong toàn ngành. Về tên Ngày truyền thống của Ngành có 2 phương án được đưa ra là: “Ngày Lưu trữ Việt Nam” và “Ngày Lưu trữ Nhà nước Việt Nam”. Cuối cùng, tên gọi “Ngày Lưu trữ Việt Nam” đã nhận được đồng thuận của các ý kiến đồng thuận:

- “Ngày Lưu trữ Việt Nam” là ngày chung của cả ngành Lưu trữ, không phân biệt là ngày của hệ thống lưu trữ Nhà nước, lưu trữ của các tổ chức chính trị hay hệ thống lưu trữ tư nhân.

- Lấy tên “Ngày Lưu trữ Việt Nam” sẽ động viên, phát huy được lòng yêu nghề, ý thức trách nhiệm của các cán bộ làm công tác lưu trữ ở mọi cơ quan, tổ chức, mọi ngành nghề trên toàn quốc cùng bảo vệ và phát huy giá trị tài liệu lưu trữ quốc gia.

Trên cơ sở Tờ trình của Bộ Nội vụ, ngày 17/9/2007, Thủ tướng Chính phủ đã ban hành Quyết định số 1229/QĐ-TTg về Ngày truyền thống của ngành Lưu trữ Việt Nam. Điều 1 Quyết định ghi: “Ngày 03 tháng 01 hàng năm là ngày truyền thống của ngành Lưu trữ Việt Nam - lấy tên là “Ngày lưu trữ Việt Nam”.

Kế thừa những thành quả, những quy định trước đây, đồng thời để được Luật hóa, ngày 21 tháng 6 năm 2024, Quốc hội đã biểu quyết thông qua Luật Lưu trữ (sửa đổi), theo đó, Luật quy định ngày 03/01 hằng năm là Ngày Lưu trữ Việt Nam tại Điều 6 Luật Lưu trữ năm 2024. Đây là sự ghi nhận chính thức của Nhà nước và xã hội đối với những đóng góp thầm lặng nhưng vô cùng quan trọng và ý nghĩa của đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức làm công tác lưu trữ trên cả nước qua các thời kỳ, là nguồn động viên, cổ vũ to lớn, tạo thêm niềm tự hào nghề nghiệp và khích lệ những người làm nghề lưu trữ tiếp tục cống hiến, hoàn thành tốt sứ mệnh “gìn giữ hồn phách dân tộc”.

Đây là giai đoạn phát triển tiếp theo của ngành Lưu trữ để không phải chỉ làm tốt sứ mệnh gìn giữ thông tin quá khứ, mà còn khẳng định và định hướng những hoạt động phát huy giá trị tài liệu để giữ gìn và phát huy sẽ trở thành 2 thành tố không thể thiếu, cơ hữu và quan trọng như nhau. Trải qua 80 năm lịch sử hình thành và phát triển ngành lưu trữ Việt Nam không ngừng trưởng thành, lớn mạnh về mọi mặt. Ngành đã chủ động triển khai thực hiện Luật Lưu trữ, xây dựng hệ thống văn bản quy phạm pháp luật về công tác lưu trữ thống nhất, đồng thời tăng cường các giải pháp để bảo vệ an toàn và phát huy có hiệu quả giá trị tài liệu lưu trữ quốc gia, đặc biệt là trong việc đấu tranh khẳng định chủ quyền

biển đảo của Việt Nam. Những nỗ lực, cố gắng của toàn thể công chức, viên chức ngành lưu trữ đã đóng góp quan trọng vào thành tựu chung của đất nước, được Đảng, Nhà nước và xã hội ghi nhận, đánh giá cao, đặc biệt trong bối cảnh xây dựng Chính phủ điện tử hiện nay.

Trong bối cảnh cách mạng công nghệ, công tác lưu trữ hiện nay không chỉ dừng lại ở những kệ hồ sơ giấy. Chúng ta đang chuyển mình mạnh mẽ sang Lưu trữ số:

- Số hóa tài liệu để bảo quản vĩnh viễn và tra cứu nhanh chóng.
- Xây dựng cơ sở dữ liệu dùng chung, giúp người dân và doanh nghiệp tiếp cận thông tin chỉ bằng một cú nhấp chuột.
- Đảm bảo tính an toàn và bảo mật thông tin trong môi trường mạng.

Nhận thức được tầm quan trọng của công tác lưu trữ, trường THPT Kinh Môn luôn chủ động trong công tác tuyên truyền, nâng cao nhận thức của cán bộ, giáo viên, nhân viên nhà trường về vai trò của công tác lưu trữ cơ quan; đồng thời có các biện pháp bảo quản an toàn tài liệu lưu trữ của nhà trường.

Kỷ niệm Ngày Lưu trữ Việt Nam là dịp để chúng ta tri ân những người làm công tác lưu trữ — những "người giữ lửa" thầm lặng cho lịch sử. Đồng thời, đây cũng là lời nhắc nhở mỗi cán bộ, công chức và người dân về ý thức bảo vệ, giữ gìn tài liệu.

"Lưu trữ hôm nay – Giá trị mai sau" Hãy cùng chung tay bảo vệ tài liệu lưu trữ để giữ gìn ký ức của dân tộc và tạo dựng nền tảng cho sự phát triển bền vững của đất nước.